

Stredná odborná škola strojnícka, Športová 1326, Kysucké Nové Mesto

Zverejnenie

Z a d a n i a

**ústnej formy internej časti maturitnej skúšky
zo slovenského jazyka a literatúry
pre školský rok 2022/2023**

Zadanie 1

1. Definujte rozprávací slohový postup, vymenujte slohové útvary, v ktorých sa uplatňuje.

Vymenujte slovesné gramatické kategórie.

2. Charakterizujte staroveké umenie a jeho vplyv na formovanie európskej kultúry a vzdelanosti. Analyzujte najvýznamnejšie literárne pamiatky: Biblia, Antigona.

Zadanie 2

1. Vysvetlite, ako sa rozdeľujú vetné členy.

Vymenujte slovné druhy, ktoré majú vetnočlenskú platnosť a ktoré vetné členy vo vete najčastejšie zastupujú.

2. Popíšte starosloviensku literatúru a jej význam pre ďalší rozvoj slovanského a slovenského písomníctva. Analyzujte najvýznamnejšie literárne pamiatky: Proglas, Život Konštantína, Život Metoda.

Zadanie 3

1. Znaky slohových postupov.

Definujte podstatné mená, vymenujte všetky skloňovacie vzory podstatných mien.

2. Európska humanistická a renesančná literatúra - vysvetlite spoločenskú situáciu, znaky literárnej tvorby. Analyzujte najvýznamnejšie dielo tejto doby: Hamlet.

Zadanie 4

1. Znaký náučného štýlu.

Definujte prídavné mená, aké druhy prídavných mien poznáme a podľa ktorých vzorov ich skloňujeme. Vysvetlite stupňovanie prídavných mien.

2. Barok a klasicizmus v európskych literatúrach - popíšte spoločenské podmienky ich vzniku. Uveďte najznámejšie diela barokovej literatúry. Vysvetlite znaky vrcholného klasicizmu. Analyzujte dielo: Lakomec.

Zadanie 5

1. Znaký odborného opisu.

Charakterizujte frazeologizmy.

2. Vysvetlite špecifické znaky slovenského osvietenstva. Popíšte tvorbu najvýznamnejších predstaviteľov tohto obdobia: Anton Bernolák, Juraj Fándly, Jozef Ignác Bajza.

Zadanie 6

1. Slovné druhy a gramatické kategórie.

Univerbizácia a multiverbizácia.

2. Vysvetlite úlohu klasicizmu pri formovaní novodobej slovenskej literatúry. Popíšte tvorbu najvýznamnejších predstaviteľov tohto obdobia: Ján Hollý, Ján Kollár. Analyzujte dielo Slávy dcera.

Zadanie 7

1. Definujte pojem veta. Vysvetlite, podľa akých kritérií rozdeľujeme vety v slovenčine.

2. Romantizmus v európskych literatúrach - popíšte znaky literatúry tohto obdobia. Analyzujte najvýznamnejšie literárne diela: Chrám Matky Božej v Paríži, Kapitánova dcéra.

Zadanie 8

1. Charakterizujte rečnícky štýl a jeho útvary.

Vysvetlite horizontálne členenie textu.

2. Definujte slovenský literárny romantizmus. Popíšte tvorbu Ľudovíta Štúra v rôznych oblastiach jeho rôznoodej činnosti. Balada ako literárny žáner.

Zadanie 9

1. Vysvetlite, ako sa delia slovanské jazyky.

2. Analyzujte diela autorov slovenského literárneho romantizmu -
Samo Chalupka: Mor ho!, Ján Botto: Smrť Jánošíkova.

Zadanie 10

1. Charakterizujte jazykovedu a jej vedné disciplíny.

Vysvetlite, ako rozdeľujeme slová podľa zaradenia do jednotlivých jazykových štýlov.

2. Diela básnikov - Andrej Sládkovič: Detvan a Pavol Országh Hviezdoslav: Hájnikova žena.

Literárne útvary prevládajúce v romantickej tvorbe a v realistickej tvorbe.

Zadanie 11

1. Znaký jazykových štýlov.

Číslovky, skloňovacie vzory čísloviek.

2. Realistická tvorba autora - Martin Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie.

Zadanie 12

1. Rozdelenie slovenských hlások. Znelostná asimilácia. Prízvuk v slovenskom jazyku.
2. Dramatická tvorba autorov – Ján Palárik: Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch,
Jozef Gregor Tajovský: Statky – zmätky.

Zadanie 13

1. Pád ako gramatická kategória v slovenskom jazyku. Pravidlo o rytmickom krátení.

Charakterizujte epiku ako literárny druh. Vymenujte jej žánre.

2. Zarad'te Hugolína Gavloviča do literárneho kontextu. Analyzujte jeho dielo:
Valaská škola mravúv stodola.

Zadanie 14

1. Definuňte neohybné slovné druhy.
2. Charakterizujte spoločenské podmienky, v ktorých vznikol realizmus.
Vymenujte znaky realistickej umeleckej metódy.
Analyzujte dielo Otec Goriot.

Zadanie 15

1. Definujte znaky slohových postupov.

Vysvetlite, čo je to súvetie a podľa akých kritérií rozdeľujeme súvetia.

2. Realistická tvorba autorov - Martin Kukučín: Rysavá jalovica, Neprebudený,
Jozef Gregor Tajovský: Maco Mlieč a Božena Slančíková Timrava: Ťapákovci.

Zadanie 16

1. Odborný a umelecký jazykový štýl.

Definujte zámená a vymenujte druhy zámen.

2. Objasnite spoločenské podmienky, v ktorých vznikla slovenská literárna moderna.

Definujte znaky literárnej moderny.

Básnické zbierky Ivana Krasku.

Zadanie 17

1. Charakterizujcie úvahu a jej formy.

2. Analyzujcie dielo autora - Erich Maria Remarque: Na západe nič nového.

Zadanie 18

1. Vymenujte všetky druhy slovníkov.
2. Analyzujte dielo autora – Milo Urban: Živý bič.

Zadanie 19

1. Znaký súkromného a formálneho listu.

Vysvetlite, akými spôsobmi sa obohacuje slovná zásoba.

2. Pavol Országh Hviezdoslav - zaradíte autora do literárneho obdobia a charakterizujete jeho tvorbu podľa literárnych druhov.

Zadanie 20

1. Charakterizujte informačný slohový postup a jeho útvary.
2. Charakterizujte spoločenské podmienky, v ktorých vznikol naturizmus.
Vymenujte znaky naturizmu.
Analyzujte dielo autora – Dobroslav Chrobák: Drak sa vracia.

Zadanie 21

1. Charakterizujte publicistický štýl.
Vymenujte útvary publicistického štýlu a stručne ich charakterizujte.
2. Vysvetlite rôznorodosť v slovenskej medzivojnovnej poézii.
Analyzujte tvorbu básnikov: Emil Boleslav Lukáč a Ján Smrek.

Zadanie 22

1. Druhy informačných zdrojov.

Základné znaky slohových postupov a jazykových štýlov.

2. Znaký expresionizmu. Vysvetlite, ako sociálne pomery ovplyvnili osudy slovenských rodín v medzivojnovom období. Analyzujte dielo autora – Július Barč-Ivan: Matka.

Zadanie 23

1. Charakterizuje štýlotvorný proces a štýlotvorné činitele.

Vymenujte fázy štýlotvorného procesu.

2. Diferencujte slovenskú prózu v medzivojnovom období.
Analyzujte dielo autora - Jozef Čiger Hronský: Jozef Mak.

Zadanie 24

1. Charakterizujte administratívny štýl, jeho znaky a útvary.

Vymenujte údaje, ktoré musí obsahovať žiadosť a životopis.

2. Analyzujte tvorbu básnikov: Milan Rúfus a Miroslav Válek.

Zadanie 25

1. Vysvetlite rozdiel medzi ústnym a písomným prejavom.

Definujte príslovky ako slovný druh a vysvetlite ich rozdelenie.
Vysvetlite stupňovanie prísloviek.

2. Próza druhej polovice 20. storočia. Analyzujte tvorbu autorov –
Alfonz Bednár: Sklený vrch, Ladislav Mňačko: Smrť sa volá Engelchen.

Zadanie 26

1. Charakterizujte hovorový štýl, vymenujte jeho znaky a útvary.

Písanie čiarky vo vetách.

2. Charakterizujte dramatickú tvorbu Ivana Bukovčana.

Analyzujte dielo: Kým kohút nezaspieva.

Zadanie 27

1. Charakterizujte jednotlivé etapy vo vývine slovenského spisovného jazyka.

Vymenujte neurčité slovesné tvary.

2. Vysvetlite znaky literárnych druhov - lyriky a epiky.

Zadanie 28

1. Základné znaky slovných druhov. Modálne slovesá.

2. Analyzujte diela autorov – Jerome David Salinger: Kto chytá v žite,
a Romain Rolland: Peter a Lucia.

Zadanie 29

1. Charakterizujte umelecký štýl.

Definujte pojem charakteristika, vysvetlite, aké druhy charakteristiky poznáte.

2. Modernizácia slovenskej prózy v 60-tych rokoch. Analyzujte diela autorov – Peter Jaroš: Tisícročná včela a Dušan Dušek: Kufor na sny.

Zadanie 30

1. Prozodické vlastnosti reči.
Interpunkčné znamienka.

Vety podľa členitosti.

2. Nositelia Nobelovej ceny za literatúru. Analyzujte diela autorov -
Ernest Hemingway: Zbohom zbraniam, Alexander Solženicyn: Jeden deň Ivana Denisoviča